

*Analyse af potentielle
placeringer af kommende
EPX-uddannelser i Region
Østjylland, i forhold til
transporttid.*

MULIGE PLACERINGER AF EPX-UDDANNELSER

REGION ØSTJYLLAND

April 2026

MULIGE PLACERINGER AF
EPX-UDDANNELSER
REGION ØSTDANMARK

*Analyse af potentielle placeringer af kommende
EPX-uddannelser i Region Østjylland, i
forhold til transporttid.*

Udarbejdet af SWECO for Region Hovedstaden

Alle fotos og grafisk design er taget og
udarbejdet af SWECO hvis ikke andet er
nævnt.

April 2026

INDHOLD

1. INTRODUKTION	4
2. RESUME	6
3. ANALYSE	8
4. MULIGE PLACERINGER AF EPX-UDDANNELSER I REGION ØSTDANMARK	10
5. MULIGE PLACERINGER AF EPX-UDDANNELSER I STORKØBENHAVN	12
6. OMRÅDER MED MANGELFULD DÆKNING	14
7. KONKLUSION	16
7.1 PERSPEKTIVER	18

1. Introduktion

I 2025 besluttede regeringen at etablere en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasial uddannelse (EPX). Placeringen af de nye uddannelser skal ske i et samarbejde mellem stat, region og de eksisterende uddannelsessteder. Som en del af dette arbejde, analyseres det i denne rapport, hvordan EPX-uddannelserne kan placeres, sådan at flest mulig elever kan nå en EPX-uddannelse inden for rimelig rejsetid.

Rejsetiden til ungdomsuddannelserne har nemlig stor betydning for, at elever fastholdes og gennemfører deres uddannelse. Det er et af Børne- og Undervisningsministeriets pejlemærker, at de kommende EPX-uddannelser placeres, så flest mulig elever kan nå en EPX-uddannelse med offentlig transport.

De tekniske analyser er udført af Sweco i tæt samarbejde med Region Hovedstaden og Region Sjælland. Rapporten er tiltænkt at kunne blive benyttet til den videre behandling både administrativt og politisk, og også i dialog med øvrige parter i valget af uddannelsesinstitutioner til husning af den nye EPX-retning. Rapporten er et supplement til den tekniske rapport samt et interaktivt digitalt værktøj (spatial suite).

© Movia

Uddannelserne placeres blandt andet på baggrund af analyser af, hvor den offentlige transport vil dække flest elever

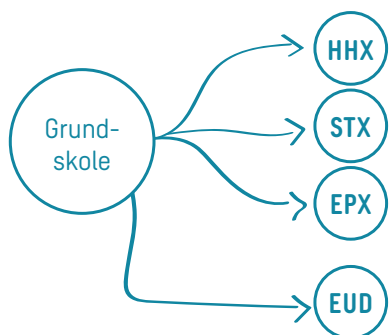

Valget af lokaliteter for placering af de nye EPX-uddannelser kan være påvirket af mange forskellige hensyn, heriblandt elevernes tilgængelighed med kollektiv trafik. Analysen er blevet til ud fra en ambition om at give et lettilgængeligt og databaseret beslutningsgrundlag for den videre planlægning af EPX-uddannelsernes geografiske placering. Fremtidige studerendes adgang til uddannelserne ved hjælp af kollektiv trafik kan være væsentligt for udpegnings af uddannelser i Region Østjylland, og resultaterne af denne analyse kan bistå udpegningsen. Kollektiv trafikdækning er blot et blandt flere kriterier, som kan benyttes til udpegnings af uddannelser der kan udvælges til at huse EPX-uddannelsen fremadrettet.

Flere uddannelser uden for de større byer oplever faldende elevtal, og derfor spiller afstand, rejsetid og adgang til velfungerende kollektiv transport en vigtig rolle for, hvor

mange der søger ind. Den nye EPX-uddannelse kan give flere unge adgang til en gymnasial uddannelse i nærheden af hvor de bor.

I delaftale fra juni 2025 nævnes, at placering af EPX-uddannelserne skal baseres på geografisk spredning og sikring af, at unge kan komme til uddannelserne. Regeringen vurderer, at en rimelig transporttid for unge bør være sammenlignelig med STX-elevs rejsetid, som typisk er under 45 minutter. Derfor har Region Hovedstaden bedt Sweco A/S om at finde placeringer med bedst kollektiv trafikdækning og med kort rejsetid.

HHX = Højere handelseksamen
STX = Almen studentereksamen
EPX = Erhvervs- og professionsrettet eksamen
EUD = Erhvervsuddannelser

FAKTA OM EPX-UDDANNELSE: NY ERHVERVS- OG PROFESSIONS-RETTET GYMNASIEUDDANNELSE

- To-årig uddannelse.
- Blanding af praktisk og boglig undervisning.
- Tæt kobling til erhvervsliv og offentlige institutioner.
- Fokus på stærke fællesskaber og høj faglighed.
- Med til at give cirka 10.000 flere unge over hele landet mulighed for at gå i gymnasie.
- Forventet opstart allerede i august 2030.

2. Resume

Projektets hovedformål er at udpege egnede lokaliteter til de kommende EPX-uddannelser i Region Østdanmark, baseret på elevernes adgang via kollektiv trafik. I analysen blev udgangspunktet, at placeringerne skal understøtte det størst mulige elevgrundlag, sådan at flest mulige elever kan nå en EPX-uddannelse, inden for 45 eller 60 minutter.

Der er i projektet gennemført en rejsetidsanalyse for en lang række potentielle EPX-uddannelser, og der er udført en række scenarier for placering af de kommende EPX-uddannelser. Analysen viser:

- Ved etablering af 75 EPX-uddannelser i Region Østdanmark er det muligt at dække 95% af alle elever inden for 60 minutter og 92% af alle elever inden for 45 minutter.
- Hvis antallet af EPX-uddannelser reduceres til 45 uddannelser (hvor elevoptaget i så fald vil skulle være større) vil det betyde 1-3 procentpoint fald i antal af unge med mulighed for transport.
- Der er en række elever, som ikke vil kunne dækkes med nuværende kollektiv trafik dækning, uanset eksisterende uddannelseslokalitet der vælges som EPX. Cirka 4% af alle estimerede EPX-elever bor et sted, hvor det ikke er muligt med offentlig transport at nå til mødetid på et uddannelsessted klokken 8 på en hverdag.
- I nogle byer, har placeringen af EPX-uddannelserne væsentlig betydning, da der er stor forskel på den offentlige transport til de forskellige uddannelsessteder. I andre byer er placeringen mindre vigtig. Analysen lægger op til at der i det videre arbejde med placeringen af EPX, også inddrages andre parametre i forhold til placering af EPX-uddannelser.

Signaturforklaring

- DSB
- Lokaltog & metro
- Byer og områder
- Mulig placering af x antal EPX-uddannelser, hvor de præcise placeringer ikke er afgørende for rejsetiden
- Mulig placering af x antal EPX-uddannelser, hvor de præcise placeringer er afgørende for rejsetiden
- Mulig placering af x antal EPX-uddannelser i Storkøbenhavn: se s.12

3. Analyse

Analysen giver Region Østdanmark en udpegning af hvilke uddannelsessteder, der kan dække flest mulige elever. Det betyder ikke nødvendigvis, at de fysiske forhold på disse uddannelsessteder egner sig til at være EPX-uddannelser, da mange forhold spiller ind på denne beslutning. Derfor skal resultaterne af denne analyse ses som et indspil, mere end et facit på de nøjagtige og nødvendige placeringer af de kommende EPX-uddannelser.

Beregning

I analysen er der beregnet flere forskellige bud på et elevpotentiale til det kommende EPX. Analysen har fokuseret på antallet af 1.-års elever, og ved hjælp af den generelle befolknings placering vurderet hvor og hvor mange, der er i regionen.

Der er udført detaljerede beregninger af den kollektive trafik for en lang række uddannelsessteder i regionen, hvor der for hver lokalitet er beregnet et opland, som kan nå uddannelsesstedet inden for hhv. 45 og 60 minutter.

Analysen har sammenstillet elevpotentialet og den kollektive trafik, for at beregne antallet af elever, der er dækket af den kollektive transport til uddannelsesstederne.

Forudsætninger

Analysen begrænser sig ved at have en simpel model for valg af uddannelse, og ved at sætte en begrænsning på 150 1.-års elever per EPX-uddannelse. En antagelse er yderligere, at alle HF-elever går direkte til EPX. Der er i baggrundsanalyserne lavet oversigter over, hvor stor en andel HF-eleverne udgør af elevgrundlaget, og i nogle områder udgør de op mod 50%.

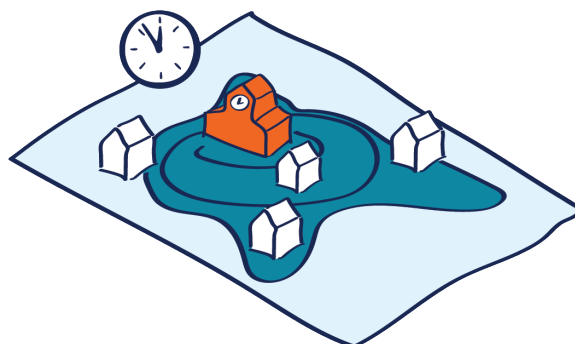
Det betyder, at det har stor betydning, hvad HF-eleverne i fremtiden vil vælge. Er der f.eks. lav tilslutning fra denne målgruppe, kan det betyde en halvering af elevgrundlaget i nogle byer.

Analysen tager udgangspunkt i den kollektive transport som er i drift primo 2026. Hvis dækningen med kollektiv trafik ændres i fremtiden, vil det have betydning for unges muligheder for at komme i skole.

Scenarier

I baggrundsmaterialet præsenteres en lang række scenarier, som giver mulighed for at se konsekvenserne for dækningen, og i nogle tilfælde kapaciteten, ved at vælge andre uddannelsesinstitutioner, end dem der er valgt i basisscenariet.

I forbindelse med analysen er der også lavet et scenarie, hvor grænsen lå på 300 elever, hvilket medførte et behov for lidt under halvt så mange EPX-uddannelser. I dette scenarie er dækningen af elever kun 1-3% lavere, på trods af at antallet af EPX-uddannelser er næsten halveret.

Hvis der kan optages op mod 300 elever per årgang, er muligt at reducere de kommende EPX-uddannelser til 45 fra 75. Hvis optag ændres fra 150 til 300 vil 92% af alle elever kunne nå en EPX-uddannelse inden for 45 minutter, og 96% inden for 60 minutter.

Ud fra det perspektiv, kan EPX-uddannelserne muligvis lægges sammen i mange større byer, uden at det har stor betydning for tilgængeligheden med offentlig transport – men det vil kræve at uddannelsesinstitutionerne har kapacitet til et dobbelt så stort optag. Der kan være mange grunde til valget af flere eller færre EPX-uddannelser. Hvis uddannelsesinstitutioner centraliseres, kan det understøtte undervisningsministeriets pejlemærke om attraktive ungemiljøer, hvor unge har mulighed for at indgå i fællesskaber på tværs af interesser, traditioner og fælles arrangementer.

Overordnede konklusioner

I nogle områder/byer er der en større koncentration af elever som bor tæt, men ikke kan nå en EPX-uddannelse med det kollektive trafikudbud der er i dag.

Analysen har vist en række forskelle mellem by- og landområder i forhold til uddannelsesstilbud og tilgængelighed. Byområder har generelt bedre dækning af offentlig transport og adgang til flere uddannelsesinstitutioner, mens landområder

ofte har færre muligheder og længere rejsetider. Det er derfor vigtigt forsat at adressere landområderne for at sikre en mere ligelig adgang til uddannelse for alle elever. Det vurderes, at størstedelen af eleverne også i dag har manglende kollektiv trafik-forbindelse til ungdomsuddannelse.

Generelt viser analysen, ikke overraskende, at en mere spredt fordeling af EPX-uddannelserne, giver en størst mulig dækning af flest elever. Det ses dog, at antallet af EPX-uddannelser relativt hurtigt når et toppunkt, og allerede ved omkring 45 EPX-uddannelser er dækningen over 92%.

4. Mulige placeringer af EPX-uddannelser i Region Østdanmark

Kortet til højre viser de foreslåede placeringer af EPX-uddannelser i Region Østdanmark. Tallet angiver antallet af EPX-uddannelser der er nødvendige i hver by. I flere byer er det væsentligt, hvilke uddannelsesinstitutioner der vælges, for at sikre en god tilgængelighed med offentlig transport, hvilket er markeret med blå farve. EPX-uddannelsernes opland er markeret i en lyseblå farve.

På baggrund af analysen er der beregnet et samlet grundlag for 1. årgangselever på EPX i 2035 på ca. 11.000 elever.

Ud fra forskellige parametre om maksimalt optag og tilgængelighed for flest mulige, er det vurderet, at der er et behov for 75 EPX-uddannelser i Region Østdanmark.

Dette giver et gennemsnitligt antal 1. årgangselever på lige under 150 elever per EPX-uddannelse. EPX-uddannelserne fordeler sig med 48 i Region Hovedstaden og 27 i Region Sjælland.

Samlet set giver denne placering af EPX-uddannelser et godt uddannelsesudbud i regionen, hvor 95,2 procent af unge kan nå en EPX-uddannelse inden for 60 minutter og 92,1% kan nå en EPX-uddannelse inden for 45 minutter. Udenfor hovedstadsområdet i Region Østdanmark er elevdækningen på næsten samme niveau.

I projektet har det desuden været beregnet, hvad der ville ske, hvis der blev placeret en EPX-uddannelse på samtlige eksisterende ungdomsuddannelsesinstitutioner i Region Østdanmark. I så fald ville 93% kunne nå en uddannelse indenfor 45 minutter, og 96% kunne nå en uddannelse indenfor 60 minutter.

I Storkøbenhavn er der placeret 37 EPX-uddannelser. Placeringen uddybes i næste kapitel.

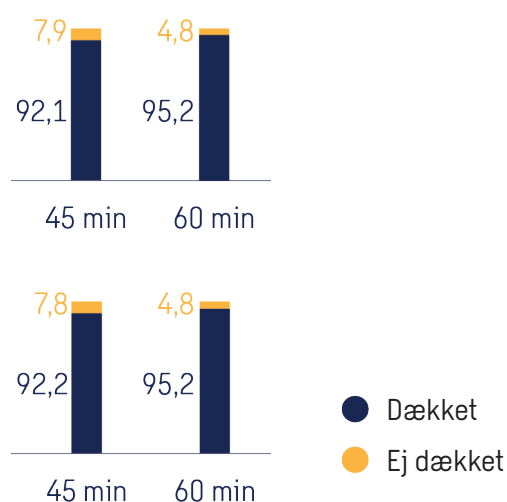
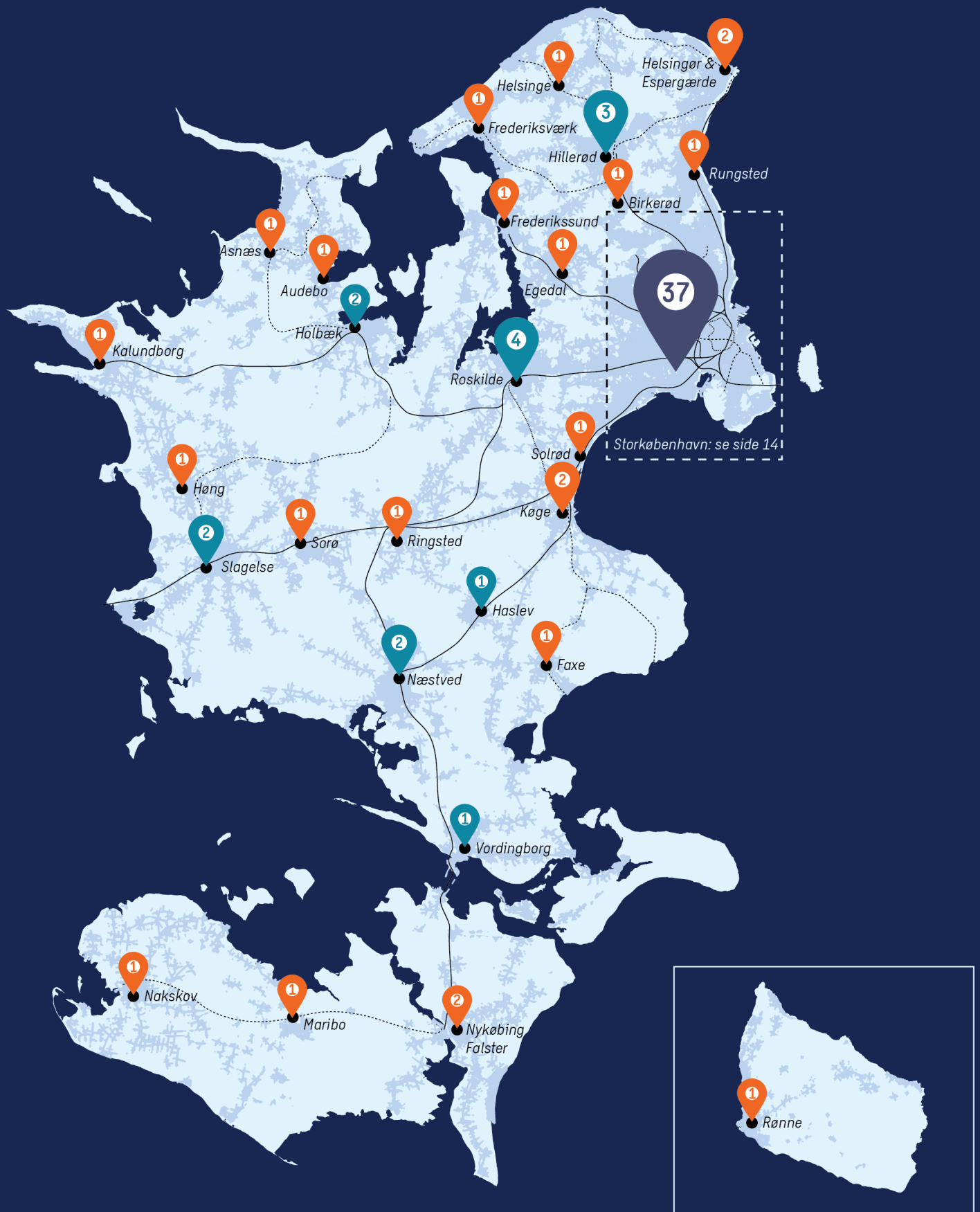

Fig. elevdækning i procent i hele Region Østdanmark (øverst) og elevdækning i Region Østdanmark uden for hovedstadsområdet (nederst).

Signaturforklaring

- DSB
- Lokaltog & metro
- Byer og områder
- 📍 Mulig placering af x antal EPX-uddannelser, hvor de præcise placeringer ikke er afgørende for rejsetiden
- 📍 Mulig placering af x antal EPX-uddannelser, hvor de præcise placeringer er afgørende for rejsetiden
- 📍 Mulig placering af x antal EPX-uddannelser i Storkøbenhavn: se s.12
- EPX-uddannelsernes opland

5. Mulige placeringer af EPX-uddannelser i Storkøbenhavn

I Storkøbenhavn er der generelt god offentlig transport, og langt de fleste unge kan nå et stort antal EPX-uddannelser inden for 30 til 45 minutter. På denne baggrund har placeringen af EPX-uddannelserne ingen reel betydning for tilgængeligheden med offentlig transport. Langt vigtigere er det, at der sikres en tilstrækkelig kapacitet.

For at give et overskueligt billede af behovet for EPX-uddannelser i hovedstadsområdet, er denne del af regionen inddelt i en række underområder, som angivet på kortet. Hvert underområdes elevgrundlag er beregnet. Med udgangspunkt i gennemsnitligt 150 elever per 1. årgang, er det beregnet hvor mange EPX-uddannelser, der skal være i hvert delområde. Antallet af EPX-uddannelser i hvert delområde fremgår af kortet.

Samlet set, giver placeringerne af EPX-uddannelser et godt uddannelsesudbud i hovedstadsområdet, hvor 99,98 procent af unge kan nå en EPX-uddannelse inden for 60 minutter og 99,91% kan nå en EPX-uddannelse inden for 45 minutter.

Enkelte steder i regionen er det relevant, at EPX-uddannelserne placeres hensigtsmæssigt for at sikre god tilgængelighed. Der er tre områder i Storkøbenhavn, hvor der skal sikres en god dækning ved at vælge EPX-uddannelserne med omhu. Dette drejer sig om:

- Tingbjerg
- Et område i det nordlige Jægersborg
- Værløse og Farum

Ud fra forskellige parametre om maksimalt optag og tilgængelighed for flest mulige, er det vurderet, at der er et behov for 37 uddannelser med EPX-elever i Storkøbenhavn

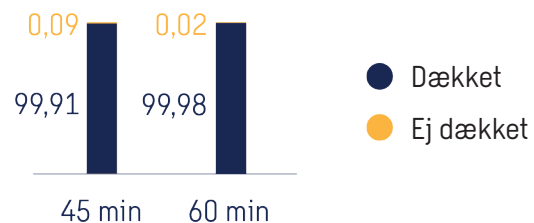
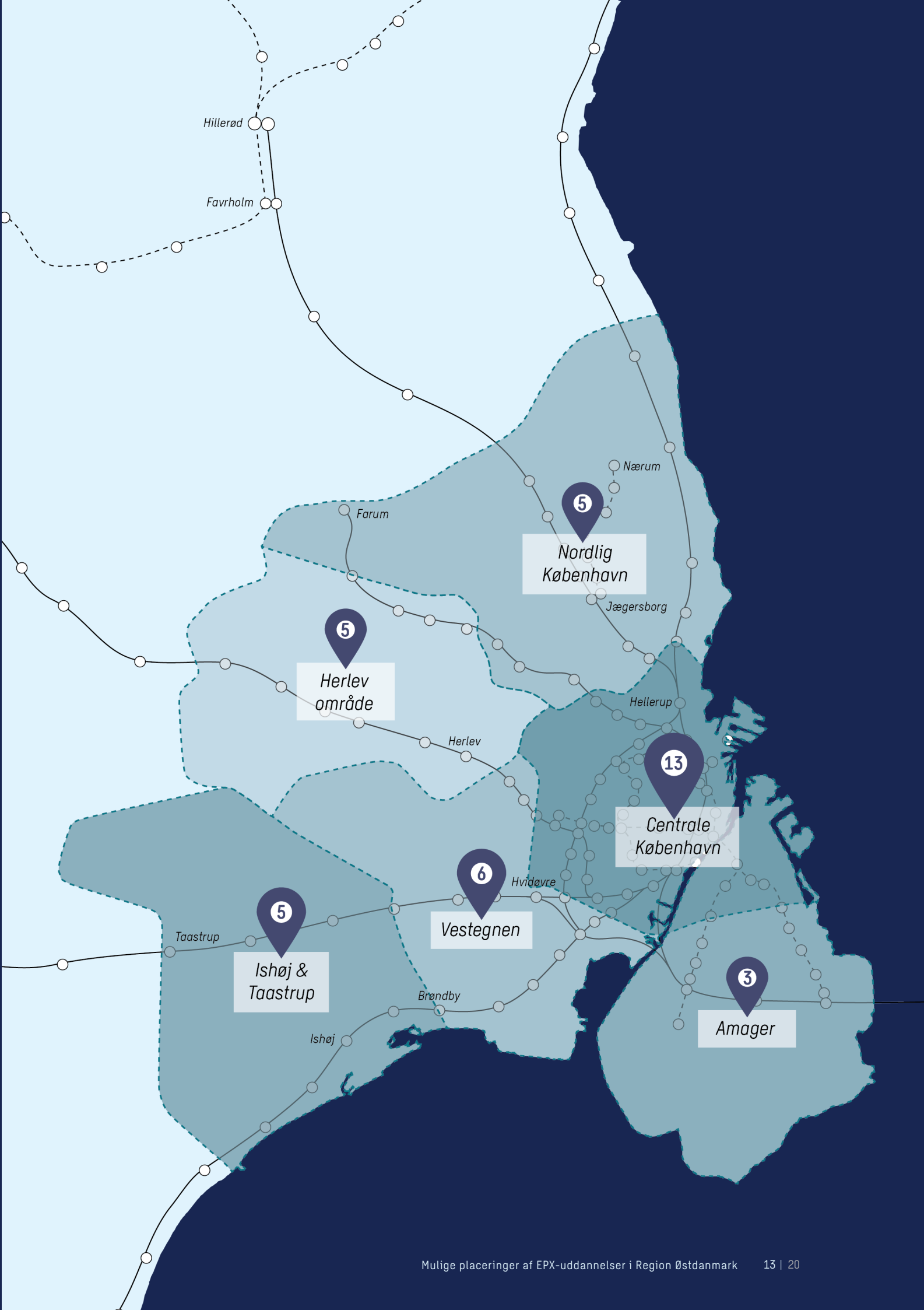

Fig. elevdækning i procent i hovedstadsområdet.

Signaturforklaring

- DSB
- Lokaltog & metro
- Stop
- 📍 Mulig placering af x antal EPX-uddannelser i Storkøbenhavn, fordelt over områderne

6. Områder med mangelfuld dækning

Analysen viser en grundlæggende god dækning med kollektiv transport i Region Østdanmark. Meget få områder er helt uden dækning af kollektiv transport til EPX-uddannelser, men dette afsnit viser, hvor områderne med mangelfuld dækning er.

Følgende kommuner har flest elever med over 60 minutters rejsetid til mulig EPX-uddannelse

- Bornholm Kommune
- Næstved Kommune
- Guldborgsund Kommune
- Stevns Kommune

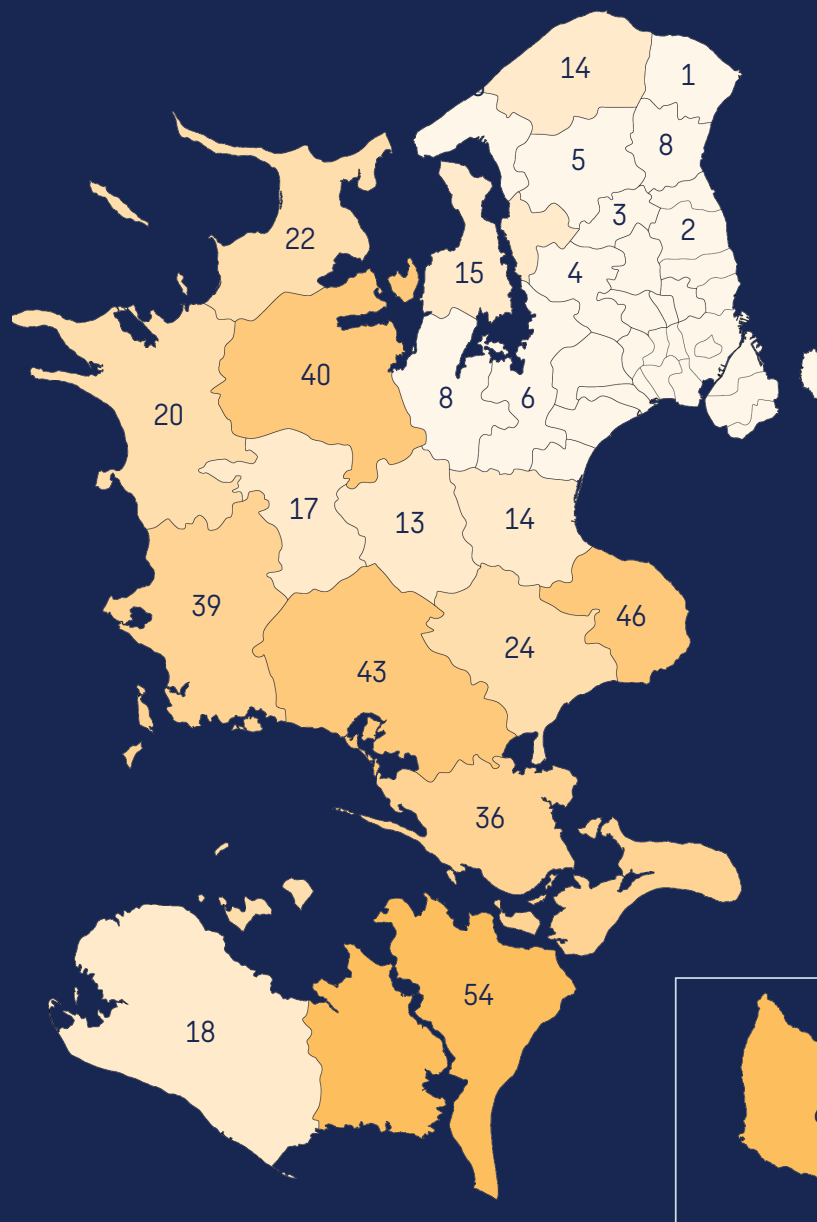
Følgende enkeltbyområder har flest elever med over 60 minutters rejsetid til mulig EPX-uddannelse

- Nexø
- Store Heddinge
- Undløse
- Rødvig

Byer med (x) antal elever der ikke er dækket inden for 60 minutter.

- A Nexø (32)
- B Store Heddinge (11)
- C Undløse (10)
- D Rødvig (10)
- E Endrup (8)
- F Åkirkeby (7)
- G Skælskør (6)
- H Gl. Holte (5)
- I Sandved (5)
- J Snogebæk (5)

Antal forventede EPX-elever pr. kommune, der ikke er dækket inden for 60 minutter

- 0 - 10
- 10 - 20
- 20 - 30
- 30 - 40
- 40 - 50
- 50 - 60

7. Konklusion

© Movia

Analysen: find placeringerne der understøtter det størst mulige elevgrundlag

I denne rapport har Sweco analyseret mulighederne for placeringen af EPX-uddannelser i Region Østjylland med fokus på elevpotentiale og tilgængelighed med kollektiv trafik. Analyserne har beregnet flere forskellige scenarier for elevpotentialet til det kommende EPX. Med udgangspunkt i fremskrivningsberegninger af befolkningens størrelse og geografiske placering er det vurderet, hvor og hvor mange EPX-elever der er potentiale for i hele Region Østjylland.

Der er udført detaljerede beregninger af den kollektive trafik for en lang række uddannelsessteder i regionen. For hvert uddannelsessted i analysen er der beregnet et opland, der kan nå uddannelsesstedet inden for henholdsvis 45 og 60 minutter. Analysen har kombineret elevpotentialet og den kollektive trafik for at beregne antallet af elever, der er dækket af kollektiv transport til uddannelsesstederne.

Offentlig transport og oplandet til uddannelsesinstitutionerne kan, på baggrund af beregningerne i denne analyse, nu indgå i det videre arbejde med placeringen af EPX-uddannelserne.

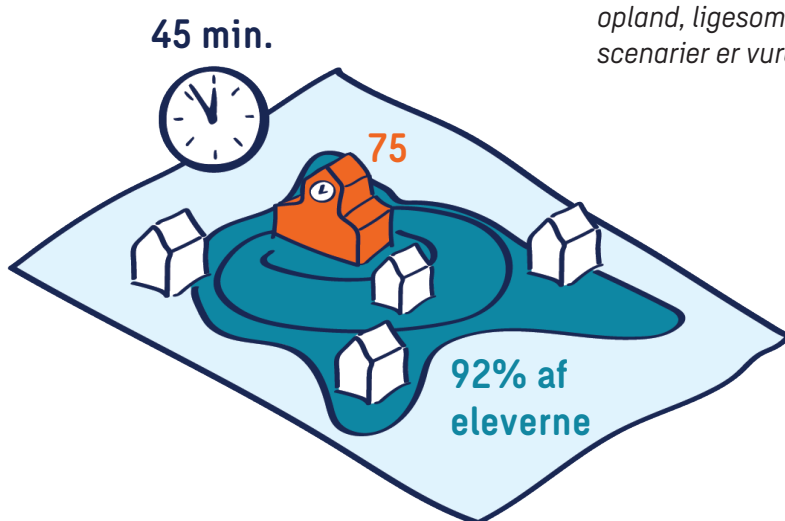
Resultatet: 75 EPX-uddannelser, hvor 92% af eleverne kan nå EPX-uddannelsen inden for 45 min.

Resultatet er, at der nu er fundet de byer og det antal af EPX-uddannelser, der er nødvendigt for både at møde en maksimal kapacitet på 150 førsteårselever per EPX-uddannelse og for at give en bedst mulig dækning med færrest mulige EPX-uddannelser. Resultatet er 75 EPX-uddannelser i Region Østdanmark, hvor 92% af eleverne kan nå en EPX-uddannelse inden for 45 minutter, og 95% af eleverne inden for 60 minutter, og placeringerne er vist på et samlet kort.

Områder med mangelfuld dækning

Med det foreslåede antal EPX-uddannelser og disses placeringer, er det også muligt at se ind i, hvor der bor elever, som ikke har tilstrækkelig offentlig transport. De fire mest befolkede byer uden tilstrækkelig offentlig transport, er Nexø, Store Heddinge, Undløse og Rødvig. Her er der en koncentration af unge, der ikke har et kollektiv trafikudbud, som gør dem i stand til at nå til en EPX-uddannelse om morgenen inden for 60 minutter.

I forbindelse med denne analyse er udviklet et større baggrundsmateriale, som går mere i dybden med præcise lokaliteter og deres opland, ligesom en lang række forskellige scenarier er vurderet op mod hinanden.

7.1 Perspektiver

Denne analyse har haft fokus på at identificere en geografisk og transportmæssigt robust placering af EPX-uddannelser i Region Østjylland. Projektet giver et bud på en række placeringer af de kommende EPX-uddannelser, men rejser også en række perspektiver, som er centrale for den videre planlægning og politiske anvendelse af dette projekt.

Transporttiden har en betydning

Et centralt perspektiv er transporttidens betydning for unges uddannelsesvalg og gennemførelse. Både forskning og erfaringer fra eksisterende ungdomsuddannelser viser, at lange rejsetider til uddannelse øger risikoen for frafald, mindsker trivsel og kan føre til, at unge fravælger en uddannelse, som ellers matcher deres interesser og forudsætninger.

Set i det lys understøtter analysens resultater vigtigheden af at indtænke kollektiv tilgængelighed tidligt i planlægningen af EPX. Analysen viser, at det er muligt at dække 92 % af elevgrundlaget inden for 45 minutter – og 95 % inden for 60 minutter – hvilket ikke blot er et teknisk resultat, men et væsentligt budskab om, at hvis uddannelsesstedernes placering tænkes ind fra starten af, kan en stor andel af unge i Region Østjylland faktisk nå en EPX-uddannelse inden for rimelig rejsetid. På denne måde bidrager undersøgelsen til at understøtte en ambition om, at EPX skal være en uddannelse, der reelt er tilgængelig for alle unge.

Byer med utilstrækkelig dækning

Til trods for den relativt gode dækning, synliggør analysen, at selv om mange kan blive dækket inden for 60 minutter, er der stadig byer, hvor der er utilstrækkelig dækning med offentlig transport. I flere byer og områder findes der koncentrationer af unge, som geografisk bor tæt, men som med det nuværende kollektive trafikudbud ikke kan nå en ungdomsuddannelse inden for rimelig rejsetid.

Selvom disse grupper udgør en mindre andel af det samlede elevpotentiale, er konsekvenserne for de berørte unge i lokalområderne store, og der kan med fordel kigges videre på den kollektive trafik i de områder, hvor der er udpeget mangelfuld dækning. Hvis den kollektive trafik dækning skal øges, kan der med fordel sættes ind i disse områder, sådan at der søges en god kollektiv dækning til alle i Regionen.

Resultaterne for de elever, der ikke er dækket, understreger også forskellen mellem by og land. I de større byområder har selv meget få EPX-uddannelsessteder en høj dækningsgrad, mens der i mere landlige egne skal arbejdes med enten flere uddannelsessteder, alternative

transporttiden har stor betydning for unges uddannelsesvalg og gennemførelse

der er stadig byer, hvor der er utilstrækkelig dækning med offentlig transport

placering af EPX-uddannelse skal ses i sammenhæng med flere analyser; eks. bygningsmasse

placeringer eller forbedret kollektiv trafik for at give samme adgang til uddannelses tilbud. Et interessant perspektiv ved analysen er, at når et vist dækningsniveau er nået, giver yderligere uddannelsessteder kun marginal forbedring i den samlede tilgængelighed. Dette perspektiv kan være centralt i en politisk afvejning mellem effektiv ressourceanvendelse og ønsket om lokal tilgængelighed.

Analysen er kun ét led

Et væsentligt fremadrettet perspektiv er, at placeringen af EPX-uddannelser ikke kan stå alene. Analysen indikerer, at der i nogle områder kan være et elevpotentiale, som først realiseres fuldt ud, hvis den kollektive trafikbetjening forbedres. I andre områder kan der etableres større EPX-uddannelser på en enkelt lokalitet, uden at det har betydning for tilgængeligheden med offentlig transport. Samtidig kan der også være områder, hvor placeringen netop er særlig vigtig, da en placering uden tilstrækkelig dækning af oplandet kan betyde mange uden mulighed for at nå en EPX-uddannelse.

Ved placeringen og valget af lokaliteter med EPX bør det derfor være helt naturligt at tænke uddannelsesplanlægning og trafikplanlægning

sammen – snarere end som to adskilte områder.

Denne analyse udgør kun ét led i en større beslutningsproces. Resultaterne bør ses i sammenhæng med videre analyser af kapacitet, eksisterende bygningsmasse, mulighed for samlokalisering og lokal forankring, samt meget andet. Det baggrundsmateriale, der er udviklet i projektet med detaljerede oplandsanalyser og scenarier, give et solidt input for det videre arbejde

Kollektiv trafik tænkes tidligt ind

Afslutningsvis peger analysen på værdien af at have haft tilgængelighed og kollektiv transport som et bærende fokus fra starten. Ved tidligt at inddrage transporttid som et centralt parameter, styrkes mulighederne for, at EPX-uddannelserne ikke blot placeres der, hvor det er administrativt eller bygningsmæssigt oplagt, men der, hvor de i praksis giver flest unge mulighed for at tage en uddannelse. Det videre arbejde vil derfor naturligt skulle ske i tæt dialog mellem regioner, stat og øvrige aktører, med henblik på at omsætte analysens resultater til konkrete beslutninger, der understøtter EPX som en bredt tilgængelig og bæredygtig ungdomsuddannelse.

1

Kollektiv tilgængelighed kan indtænkes tidligt i planlægningen af EPX, så analysens resultater kan omsættes til konkrete beslutninger, der understøtter EPX som en bredt tilgængelig og bæredygtig ungdomsuddannelse.

